

FACTSHEET

คำปฏิเสศความรับผิดชอบ: แผ่นข้อมูลนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ขณะที่ได้รับความพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้เป็นที่แน่ใจว่าการแปลจากภาษาอังกฤษถูกต้อง การแปลจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งนั้นเป็นงานที่ซับซ้อนมาก ดังนั้นอาจพบความผิดพลาดได้ในเอกสารแปล โปรดปรึกษาแพทย์ของท่านหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลนี้เกี่ยวข้องกับบุตรของท่าน

โรคดีซ่านในทารกแรกเกิด Jaundice in newborn babies

โรคดีซ่านได้แก่อาการที่ผิวมีสีเหลืองและตาสีขาว จำนวนเกือบครึ่งหนึ่งของทารกที่คลอดปกติมีอาการดีซ่านที่มองเห็นได้ ตามปกติแล้วไม่ก่อให้เกิดปัญหาและโดยทั่วไปจะจางไปตอนปลายสัปดาห์แรกหลังคลอด ถ้าอาการตัวเหลืองปรากฏขึ้นภายใน 24 ชั่วโมงหลังคลอด หรือยังคงอยู่หลังจาก 2 สัปดาห์ ติดต่อแพทย์ของท่านหรือโรงพยาบาลท้องถิ่น

อะไรทำให้เกิดสีเหลือง? What causes the yellow colour?

ในร่างกายของมนุษย์ มีการผลิตเลือดใหม่ตลอดเวลาและเลือดเก่าจะถูกทำลาย ผลิตภัณฑ์ตัวหนึ่งที่ทำลายเซลล์เลือดแดงเรียกว่าบิลิรูบิน ตามปกติบิลิรูบินเข้าไปแปรสภาพ (เรียกว่ารวมกัน) ในตับ แล้วออกจากร่างกายในอุจจาระ ในช่วงระยะสองสามวันแรกหลังคลอดตับทารกของท่านยังไม่ทำงานได้ดีเหมือนเวลาต่อมา จึงมีการสะสมบิลิรูบินในเลือด จึงทำให้ผิวเป็นสีเหลืองและตาเป็นสีขาว

อาการดีซ่านเป็นอันตรายไหม? Is jaundice harmful?

สำหรับเด็กส่วนมาก ดีซ่านไม่เป็นอันตราย ระดับบิลิรูบินที่ยังไม่แปรสภาพ (ไม่รวมกัน) ที่สูงมากในเลือด สามารถทำให้เกิดมีปัญหาด้านการได้ยินและเป็นอันตรายต่อสมอง ในโรงพยาบาลมีการดูแลเพื่อให้แน่ใจว่าระดับของบิลิรูบินจะไม่ขึ้นสูง

เกินไป บางครั้งทารกจำเป็นต้องได้รับการรักษาถ้าระดับสูงเกินไป การรักษาที่ทำมากที่สุด ในสถานการณ์นี้คือจัดให้ทารกอยู่ใต้แสงไฟพิเศษ (เรียกว่าการบำบัดด้วยแสง)

อาการดีซ่านเรื้อรังอาจเกิดจากโรคตับด้วย นี่คือเหตุผลที่สำคัญที่ต้องติดต่อกับแพทย์ในท้องถิ่นของท่าน ถ้ามีอาการดีซ่านเป็นเวลานาน (นานกว่า 2 สัปดาห์) สิ่งที่สังเกตได้อย่างหนึ่งของโรคตับได้แก่อุจจาระของทารกของท่านจะเป็นสีอ่อนมาก แทนที่จะเป็นสีเหลืองสด สีเขียว หรือสีน้ำตาล การตรวจเลือดเพื่อเช็คระดับบิลิรูบิน (ทั้งจำนวนทั้งหมดหรือรวมกันเป็นบางส่วน) เป็นวิธีที่ดีที่สุดเพื่อรู้ว่าตับมีปัญหาหรือไม่

อาการดีซ่านเนื่องจากเป็นโรคตับจำเป็นต้องทำการตรวจสอบโดยทันที เพื่อว่าจะเริ่มทำการรักษาที่เหมาะสมได้

ทารกคนไหนที่อาจจะเกิดอาการดีซ่าน? Which babies are more likely to have jaundice?

ทารกที่อาจจะมีอาการดีซ่านได้แก่:

- ทารกคลอดก่อนกำหนด
- ทารกที่ติดเชื้ เช่นติดเชื้จากทางเดินปัสสาวะอักเสบ
- เรซซัส หรือทารกอาร์เอช เซลล์เลือดของทารกอยู่ในกลุ่มที่แตกต่างจากของแม่ อาจถูกทำลายได้รวดเร็วขึ้น ยิ่งผลให้มีอาการดีซ่าน

ทารกที่กินนมแม่อาจมีอาการดีซ่านเรื้อรังนานถึง 4 สัปดาห์ หรือมากกว่า ด้วยเหตุผลที่ยังไม่เข้าใจได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม เป็นกรณี “ข้อยกเว้นในการวินิจฉัยโรค” และไม่ควรรอรับโดยอัตโนมัติว่านมแม่เป็นสาเหตุของอาการดีซ่านเรื้อรัง

ทารกที่เป็นโรคตับ อาจควรมีสุขภาพดีในตอนแรกๆ เป็นสิ่งสำคัญมากที่ต้องดูสีของอุจจาระทารก ถ้าอุจจาระมีสีอ่อน ทารกควรได้รับการตรวจเลือดเพื่อตรวจดูว่ามีระดับแปรสภาพ (รวมกัน) ของบิลิรูบิน ถ้าระดับสูงขึ้นจำเป็นต้องส่งทารกไปหาแพทย์เฉพาะทางที่เรียกว่าแพทย์ผู้เชี่ยวชาญระบบทางเดินอาหารในเด็กโดยเร็วเท่าที่จะทำได้ โรคตับอักเสบที่พบมากที่สุดชนิดหนึ่งที่ทำให้เกิดดีซ่านในทารกได้แก่อาการที่เรียกว่า **ท่อน้ำดีอุดตัน (Biliary Atresia)**

การวัดว่าทารกมีอาการดีซ่านมากเท่าไร Measuring how much jaundice the baby has

การตรวจเลือดจะเช็คระดับบิลิรูบิน โรงพยาบาลบางแห่งใช้เครื่องมืออย่างหนึ่งวางบนผิวของทารกเป็นการตรวจเพื่อช่วยในการตัดสินใจว่าจำเป็นต้องมีการตรวจเลือดหรือไม่

การตรวจเลือดเป็นสิ่งจำเป็นในการตัดสินใจว่า อาการดีซ่านสืบเนื่องมาจากโรคตับ ซึ่งต้องทำการวัดการทำงานของตับ รวมทั้งการตรวจระดับบิลิรูบินทั้งหมดและที่รวมกันเป็นบางส่วน

หมายเหตุ: ห้องปฏิบัติการหลายแห่งอาจวัดเพียงบิลิรูบินทั้งหมด นอกเสียจากว่าแพทย์สั่งเจาะจงให้วัดการรวมตัวเป็นส่วน

เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลจะทำการตรวจเลือดถ้า:

- มีปัจจัยของการเสี่ยงปรากฏอยู่ เช่น คลอดก่อนกำหนด
- อาการดีซ่านปรากฏภายในวันแรกที่เกิด
- มีอาการดีซ่านทั่วตัว
- ยังมีอาการดีซ่านเมื่ออายุเกินสองสัปดาห์

การรักษา Treatment

อาการดีซ่านอ่อนๆ ภายในสัปดาห์แรกไม่จำเป็นต้องทำการรักษา นอกจากจะให้ของเหลว การได้รับของเหลวเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทารกแรกเกิด เนื่องจากบ่อยครั้งอาการดีซ่านที่เพิ่มขึ้นจากร่างกายขาดน้ำเล็กน้อย

อาการดีซ่านปานกลางทำการรักษาโดยการวางทารกตัวเปลือย (สวมหน้ากากป้องกันที่ตา) ได้แสงสว่างจ้า หรือแสงที่ออกเป็นสีน้ำเงิน วิธีนี้เรียกว่าการบำบัดด้วยแสง และสามารถจัดได้อย่างปลอดภัยด้วยวิธีการหลายอย่าง แสงที่ใช้บำบัดจะทำให้บิลิรูบินในผิวสลายตัวและทำให้อาการดีซ่านจางลง การบำบัดด้วยแสงอาจทำให้อุจจาระของทารกเหลว ทำการแก้ไขโดยเพิ่มการให้ของเหลวแก่ทารก **ไม่แนะนำให้ทารกได้รับแสงอาทิตย์โดยตรงโดยไม่มีการคอยดูแล** เนื่องจากอาจเป็นอันตรายจากการถูกแดดไหม้

ในกรณีที่มีอาการดีซ่านร้ายแรง ทารกของท่านอาจจำเป็นต้องได้รับการถ่ายเลือด ซึ่งเลือดของทารกของท่านจะถูกแทนที่(แลกเปลี่ยน) ด้วยเลือดสดเพื่อล้างบิลิรูบินให้หมดไปจากระบบ

ถ้ามีหลักฐานที่แสดงว่าเป็นโรคตับ (อุจจาระสีอ่อน ปัสสาวะสีเข้ม ระดับบิลิรูบินที่รวมตัวสูงขึ้น ผลการตรวจที่แสดงว่าตับผิดปกติ) จำเป็นต้องส่งทารกไปหาแพทย์ผู้เชี่ยวชาญระบบทางเดินอาหารในเด็กทันที

มีปัญหาระยะยาวอย่างไรจากอาการดีซ่านไหม? Are there any long-term problems from jaundice?

ตามปกติแล้วไม่มีปัญหาระยะยาวที่เกิดหลังอาการดีซ่านในทารก ทารกที่มีอาการดีซ่านระดับสูงควรได้รับการตรวจการได้ยินตามกำหนดเวลาประจำ ซึ่งดีที่สุดควรปรึกษาแพทย์ของท่านหรือพยาบาลเด็กปฐมวัย ปัจจุบันนี้สมองพิการอันสืบเนื่องจากระดับดีซ่านสูงมากหายาก เนื่องจากมีการตรวจวัดระดับอย่างระมัดระวังที่โรงพยาบาลในช่วงสองสามวันแรกหลังทารกเกิด หรือที่บ้านสำหรับผู้ที่อยู่ในโปรแกรมออกจากโรงพยาบาลเร็ว

ข้อควรจำ

- ถ้าอาการดีซ่านยังคงอยู่หลัง 2 สัปดาห์ ติดต่อแพทย์ของท่านหรือโรงพยาบาลในท้องถิ่น
- แม้ว่านมแม่เป็นสาเหตุบ่อยครั้งของอาการดีซ่านเรื้อรัง แพทย์ของท่านหรือโรงพยาบาลควรระลึกว่าควรพิจารณาสาเหตุอื่นด้วย เช่น โรคตับ
- การมีอุจจาระสีซีดและปัสสาวะสีเข้มอาจบ่งถึงโรคตับ ในกรณีนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำการตรวจเลือดเพื่อเช็คระดับบิลิรูบินทั้งหมดและที่รวมกัน และการตรวจการทำงานของตับ